

Program hösten-vintern 2016

8-11 september resa till Öland

28 september Mats Roslund, Historiska museet

16 oktober, Seminarium Bayeux-tapeten, Medeltidsmuseet

26 oktober Alexandra Pesch, Historiska museet

13 november, seminarium "Stockholm före Stockholm", Medeltidsmuseet

16 november Fredrik Svanberg, Historiska museet

25 november Elisabet Regner och Stina Fallberg Sundmark, Historiska museet

7 december, julmöte med prisutdelning och mat, Bente Magnus, Historiska museet

Se ytterligare information på vår hemsida, www.fornminnesforeningen.com där läggs aktuell information ut av vår ordförande Frédéric Elfver. Ändringar i programmet skickas till den som anmält e-postadress till Fornminnesföreningen. Meddela därför din e-postadress till Yvonne Lédel (e-post se nedan). Frågor om programmet, anmälningar, inbetalningar etc. kan ställas till klubbmästaren Yvonne Lédel 070 674 05 08 alt 08 712 72 43 eller e-post yvonne.ledel@telia.com. Svenska Fornminnesföreningen är för sin verksamhet helt beroende av medlemsavgifter. Avgiften är 175:-, familjemedlem på samma adress betalar 150:-. Inbetalas på plusgiro 5 39 21 -3.
Välkommen till Svenska Fornminnesföreningens arrangemang under 2016!

Svenska Fornminnesföreningen
c/o Medeltidsmuseet,
Box 2343,
10318 Stockholm
Plusgiro 5 39 21 - 3
www.fornminnesforeningen.com

Höstresa till Öland planeras 8-11 september 2016. Resan börjar i Kalmar, torsdag den 8 sept kl. 13.00. Samlingsplats Kalmar Centralstation. Bussresa under fyra dagar till ett tjugotal sevärdheter på Öland. Vi bor på Slottshotellet i Kalmar där frukost och enkel kvällsmåltid ingår. Resan avslutas söndagen den 11 september kl 16.00 i Färjestaden alt. 16.30 i Kalmar. För resa till Kalmar från Stockholm kan man välja tåg eller flyg. återresan kan göras förutom med tåg eller flyg även med buss, Silverlinjen. Resa till och från Kalmar ingår inte i priset. Kostnad för resan är 4 600:- i dubbelrum och 5000:- i enkelrum. I priset ingår logi, frukost, middag, bussresa i fyra dagar, inträden och lokala guider. Ciceroner från föreningen är Margareta Kempff Östlind, Pia Bengtsson och Yvonne Lédel. Anmälan senast den 15 juli 2016 dels genom inbetalning av 4600:- alt. 5000:- till Svenska Fornminnesföreningens plusgiro 5 39 21 – 3, dels genom anmälan till Yvonne Lédel, e-mail yvonne.ledel@telia.com eller tel 070 674 05 08 alt. 08 712 72 43. Frågor om resan besvaras av ciceronerna. Detaljerad information om resan sänds till deltagarna efter anmälan .

Onsdag den 28 september kl 18.00, Historiska museet, Mats Roslund. Sikelia - Siqiliya – Sikelö - bysantinsk-islamisk samexistens på vikingatidens Sicilien Medelhavets historia ligger närmare oss i Skandinavien än vi tror. Under de dynamiska århundraden som vi kallar vikingatiden etablerade sig islamiska dynastier i det stora innanhavet. Spänningsfältet mellan kristet och muslimskt blev särskilt tydligt på Sicilien, som nordborna kallade Sikelö. Olika politiska, etniska och religiösa intressen korsade varandra där. Vi vet att skandinaviska sjöfarare rörde sig i området, och tog med sig berättelser hem till gårdarna i norr. Det historiska skeendet är i sig självt intressant, som kunskap om effekterna av kontakter över långa avstånd i förmodern tid. Perioden ger också tillfälle att studera allmänmännsliga frågor. Hur fungerade den gemensamma vardagen i en så pass ideologiskt och kulturellt blandad miljö? Levde man i skilda parallella världar eller fanns nära gemenskaper över gränserna? Hur ser de materiella lämningar ut som finns kvar?

Onsdag den 26 oktober kl 18.00, Historiska museet, Alexandra Pesch. Swedish gold collars and the powers of Animals The three Swedish gold collars from Ålleberg, Färjestaden and Möne, all found already in the 19th century, are among the most exquisite products of goldsmithing in Europe. Being the only known examples of a category of objects that surpass all others dating from the late Roman and Migration Periods in terms of their material worth and superior craftsmanship, they have been studied over the years by many scholars, amongst them Oscar Montelius, Wilhelm Holmqvist, Kent Andersson and Jan Peder Lamm. Their complicated construction, their fine filigree decorations and, above all, their vast array of applied zoomorphic and anthropomorphic figures (animals, hybrid creatures, divine figures) are most fascinating and challenge us to study the objects in greater detail. Thus the morphological and technological features are to be examined as well as the cross-cultural relationships at the time of the collars as a precondition for the creation of such objects. Additionally the iconography and hermeneutics of the gold collars are in focus, using all sorts of source material for the interpretation, including myths from the pagan religion, and Celtic, Roman and Romanic imageries. The collars turn out to be a manifestation of a specific northern Germanic identity and of the synthetic Germanic culture as well, which was, in contrast to the Late Antique and medieval »book cultures«, based on imagery: a true »visual culture«. Thus the gold collars rightly are described as the ancient Swedish crown jewels.

Söndag den 16 oktober kl 12-16, Medeltidsmuseet, Seminarium om Bayeux-tapeten- en broderad krönika från 1000-talet I oktober är det 950 år sedan slaget vid Hastings, en händelse som avbildas i Bayeux-tapeten, ett unikt bevarat broderi från 1000-talet. Med anledning av detta kommer under året en publikation skriven av svenska och danska forskare att publiceras där olika aspekter på den broderade krönikan presenteras. På seminariet kommer korta föredrag som presenterar de olika artiklarna att hållas. Författarna är Lise Bertelsen, Jan Bill, Herman Bengtsson, Anneli Sundkvist, Anne-Sofie Gräslund, Agneta Ney, Helen Persson och Pia Bengtsson Melin.

Söndag den 13 november kl 12.00 – 16.00, Medeltidsmuseet, Seminarium ”Stockholm före Stockholm” Vad fanns där Stockholm nu ligger innan den medeltida staden byggdes? Fanns här människor och bebyggelse, eller var det bara obebyggda berg och skogar? Stockholmsområdets äldsta historia är ganska okänd och få vet att trakten har varit bebodd ända sedan stenåldern. Runstenar,

ortnamn och arkeologiska fynd kan emellertid berätta historien om den plats som med tiden blev en stad. I den här populärvetenskapliga antologin skriver tio forskare om alla de människor som först bodde här och bedrev bl.a. säljakt, fiske och jordbruk och varför det på medeltiden byggdes en stad just i detta område. Författarna är verksamma som arkeologer, ortnamnsforskare, runologer och kvartärgeologer. Tillsammans skildrar de i Stockholm före Stockholm en delvis okänd historia och ger flera nya infallsvinklar på det förflutna. Författare: Ulf Fransson, Magnus Källström, Gunilla Larsson, Åsa Larsson, Staffan Nyström, Jan Risberg, Kerstin Söderlund, Susanne Thedéen, Per Vikstrand, Torun Zachrisson.

Onsdag den 16 november kl 18.00, Historiska museet, Fredrik Svanberg Fredrik Svanberg talar om Historiska museets kommande utställning *History Unfolds* som öppnar i slutet av november..

Fredag den 25 november kl. 15, Historiska museet, Elisabet Regner och Stina Fallberg Sundmark. Elisabet Regner och Stina Fallberg Sundmark presenterar sitt gemensamma forskningsprojekt om medeltida fromhetsliv ”Helgon att hålla i handen”.

Onsdag den 7 december kl 18.00, Historiska museet, Julmöte med prisutdelning och jultallrik. Hildebrandpristagaren **Bente Magnus** föreläser om **Hans H. Hildebrand, sikkerhetsnålen og dens mangfoldige utvikling**. I mitt foredrag vil jeg sammenfatte Hans Hildebrands banebrytende avhandling med titelen *Bidrag til spännets historia* som utkom i 1880 i Antikvarisk tidskrift för Sverige. Avhandlingen dekker 2500 år fra bronsealder til vikingtid i Europa, og jeg vil vise hvordan han resonerte om draktspennenes variasjon gjennom århundrene. Fokus i mitt innlegg vil ligge på folkevandringstidens store praktspenner (400-550 e.Kr) funnet i Sverige. Hvem skapte dem, hvilken funksjon hadde de på tidens kvinnedrakt, og hvem var kvinnene som bar dem? Foredraget vil bli illustrert med en rekke fremragende opptak av relieffspenner v/ Gabriel Hildebrand.

Efter foredraget äter vi en gemensam jultalltid. Anmälan till denna görs senast den 1 december genom inbetalning av 160:- till Svenska fornminnesföreningens plusgirokonto 5 39 21 -3 samt till klubbmästaren Yvonne Lédel, e-post yvonne.ledel@telia.com , tel 070 674 05 08 eller 08 712 72 43.

Svenska Fornminnesföreningens föredrag sker i samarbete med bl a Medeltidsmuseet, Folkuniversitetet och Historiska museet.

Svenska Fornminnesföreningens medlemmar är välkomna till Gamla Stan Sällskapets sammankomster. Information om dessa hittar man på www.gamlastansallskapet.se
 Dessutom kan Historiska museets, Stadsmuseets och Stockholms Medeltidsmuseums olika programaktiviteter vara av intresse. Information om dem hittar man på www.historiska.se, www.stadsmuseum.stockholm.se samt www.medeltidsmuseet.stockholm.se